
Ühtse finantsjärelevalve loomise ajalugu

1. jaanuaril 2002 tööd alustanud Finantsinspeksioon ühendas endas Eesti Panga Pangainspeksiooni ning Rahandusministeeriumi haldusalas tegutsenud Kindlustusinspeksiooni ja Väärtpaberiinspeksiooni.

Pangainspeksioon

Eesti Panga Pangainspeksioon loodi 1991. aasta detsembris ja alustas sisulist tegevust 1992. aasta kevadel. Pangainspeksioonis töötas 1992. aasta lõpus 10 inimest. 1992. aastal tegutses Eestis nelikümmend panka ja nende toimimine oli üsna kaootiline. Pangajärelevalve esmane ülesanne, eriti 1993.–1994. aastal, oli tagada pangasüsteemi stabiilsus. Mingil hetkel oli see peaaegu olemusliku tähtsusega osa Eesti rahasüsteemi stabiilsuse tagamisest. 1992. aasta lõpus alanud panganduskriisi tagajärgede kõrvaldamine ja pangasüsteemi ümberkorraldamine suurendasid Pangainspeksiooni töökoormust. Samal ajal tuli luua ka pangajärelevalve sisefunktsioonid ja tööjaotus. Inspeksiooni juhtis kuni 1993. aasta lõpuni **Margus Tilga**. 1994. aastal nimetati Eesti Panga Pangainspeksiooni juhatajaks **Pilvia Nirgi**, tema asetäitjatena töötasid **Anu Holter** ja **Andres Sutt**. Töötajaid oli inspeksioonis keskmiselt 15 kuni 20. Kui Pilvia Nirgi 1998. aasta mais ametist lahkus, võttis ameti ajutiselt üle asetäitja **Andres Kurgpõld**. Jaanuaris 1999 nimetati Pangainspeksiooni juhatajaks **Andres Trink** ning Andres Kurgpõld jätkas taas inspeksiooni juhataja asetäitjana.

Kindlustusinspeksioon

Kindlustusinspeksioon loodi Rahandusministeeriumi haldusalas 1. jaanuaril 1993, inspeksiooni tööd juhtis esimesed kaheksa aastat **Ellen Ridaste**. Töötajaid oli inspeksioonis neil aastatel keskmiselt 15–20. Kuna uus kindlustusseadus sätestas, et kindlustusinspeksiooni peadirektori ametiaeg lõpeb 31. detsembril 2000, lahkus Ellen Ridaste jaanuaris 2001 ametist. Peadirektori ülesannetes asus kindlustusinspeksiooni juhtima asetäitja **Kaido Tropp**, kes jätkas alates maist 2001 juba peadirektorina.

Väärtpaberiinspeksioon

Väärtpaberiamet loodi Rahandusministeeriumi haldusalas 1. jaanuaril 1994, ametit asus juhtima **Vahur Lokk**. 1996. aastal organiseeriti amet ümber Väärtpaberiinspeksiooniks. 1997. aasta aprillis rahuldas rahandusminister **Mart Opmann** Väärtpaberiinspeksiooni peadirektori Vahur Lohi lahkumisavalduse, septembris 1997 asus peadirektorina ametisse **Marek Mägi**. Vahepeal täitis inspeksiooni peadirektori kohuseid peadirektori asetäitja **Indrek Jakobson**.

Marek Mägi lahkus ametist 2000. aasta augustis, inspeksiooni kohusetäitjaks määrati ajutiselt **Andre Nõmm** ja seejärel **Lelo Liive**. Jaanuaris 2001 nimetati Väärtpaberiinspeksiooni uueks peadirektoriks **Kristjan-Erik Suurväli**. Väärtpaberiinspeksiooni 17 ametikohast oli sel hetkel

Ühtse järelevalve loomine

Panganduse, kindlustuse ja väärtpaberituru riikliku järelevalve teostamist ühtse pädevusega asutuse kaudu peeti vajalikuks mitmel olulisel põhjusel. Esiteks oli finantsturgude ja -teenuste integratsioon süvenenud, spetsialiseerumine vähenenud ja finantsteenused üha rõhkem läbi põimunud. Lisaks on koostöö abil võimalik hinnata riske ja juhtida kriise efektiivsemalt ning finantsjärelevalve kvaliteet on seeläbi ka finantsturu eri osade vaates sarnane.

Ühtse järelevalve loomise vajadus kerkis teravamalt päevakorda Maapanga pankroti ajal 1998. aasta suvel. Reformi tegemist taotles Eesti Panga nõukogu 4. märtsi 1999 otsusega ning valitsus 8. juuni ja 13. juuli 1999 istungitel. Valitsuse istungil 13. juulil 1999 vastu võetud otsuse alusel moodustas rahandusminister 4. augustil 2000 komisjoni finantsjärelevalve seaduse väljatöötamiseks. Selle jaoks loodud komisjoni kuulusid Eesti Panga, rahandusministeeriumi, Väärtpaberiinspeksiooni ja Kindlustusinspeksiooni esindajad.

Komisjon esitas seaduse eelnõu rahandusministrile 16. oktoobril 2000. Eelnõus määrati kindlaks finantsjärelevalve teostamise eesmärk, tegevus ning selle finantseerimise alused. Seaduseelnõu nägi ette, et uus asutus teostab riiklikku järelevalvet nii pangandus-, kindlustus- kui ka väärtpaberiturul tegutsevate ettevõtete üle. Valitsus esitas eelnõu Riigikogu menetlusse 2000. aasta detsembris. Finantsinspeksiooni seaduse teisel lugemisel otsustas Riigikogu, et finantsjärelevalve asutus luuakse Eesti Panga juurde.

Finantsinspeksiooni seadus võeti Riigikogus vastu 9. mail 2001. Samal päeval võttis Riigikogu vastu ka Finantsinspeksiooni seaduse rakendamise seaduse muutmise seaduse. Sellega oli tehtud fundamentaalne reform Eesti finantssektori järelevalves.

Finantsinspeksiooni esimesse nõukogusse kuulusid **Siim Kallas, Vahur Kraft, Matti Klaar, Veiko Tali, Andres Sutt ja Ruut Mägi**. Juulis 2001 kinnitas nõukogu uue järelevalveorgani ajutiseks juhatuse esimeheks Eesti Panga Pangainspeksiooni juhataja Andres Tringi. Lisaks Tringile kuulusid juhatusse Väärtpaberiinspeksiooni juhataja Kristjan-Erik Suurväli ning Kindlustusinspeksiooni peadirektor Kaido Tropp. Juhatuse ülesanne oli koordineerida ettevalmistusi ühendatud finantsjärelevalve loomiseks, et alustada tegevust 1. jaanuaril 2002.

Septembris 2001 kiitis Finantsinspeksiooni nõukogu heaks juhatuse esitatud järelevalveorgani strateegia aastateks 2002–2003, organisatsiooni struktuuri põhimõtted ning nõukogu reglemendi. Detsembris 2001 nimetas nõukogu juhatuse esimeheks alates 1. jaanuarist 2002 Andres Tringi, juhatuse liikmetena jätkasid Kristjan-Erik Suurväli ja Kaido Tropp. Uute liikmetena nimetati juhatusse **Kilvar Kessler** ja **Andres Kurgpõld**. Andres Kurgpõld hakkas juhtima krediidiasutusi ja investeerimisühinguid hõlmavat kapitalijärelevalvet. Kilvar Kessleri vastutusalaks said finantssektori õiguslikud küsimused.

1. juulil 2002 nimetas Finantsinspeksiooni nõukogu inspeksiooni juhatuse liikmeks senise investeerimis- ja pensionifondide järelevalve osakonna juhataja **Angelika Koha**.

Juunis 2005 jõustus Finantsinspeksioonis struktuurimuudatus, mille järgi põhines inspeksiooni töökorraldus edaspidi kapitali- ja teenusejärelevalvel. Kapitalijärelevalve on suunatud eelkõige turuosaliste maksevõime ja jätkusuutlikkuse analüüsile, teenusejärelevalve finantsteenuste läbipaistvuse, usaldusväärsuse ja efektiivsuse tagamisele.

2020. aasta algas Finantsinspeksioonile struktuurimuudatustega. Kilvar Kessleri, Andre Nõmme ja Andres Kurgpõllu kõrval alustas uue juhatuse liikmena tööd Finantsinspeksiooni senine õigusosakonna juht Siim Tammer. Lisaks juhatuse vastutusaladele muutusid ka inspeksiooni osakonnad.

Viimati muudetud 22.12.2021 [Teavita mind, kui sisu muutub](#)